

na svojem polju in jo spravlja z njega, čem najbolj more.

Križnica zarezja se najraje in močneje na polju, čegar prst je plitva, a pod njo je zemlja, ki ne prepušča mokrote. Pospesuje pa ji še rast, ako se ne vrsté setve prav, ali ne preorje dobro ali ne čisti žito, kar se ga rabi za setvo. Če je še potlej vreme spomladi vlažno in hladno, tedaj pa se ji godi najboljše. Sreča je pri tem le to, da se ta plevel zarezja najbolj v ječmenu in ovsu, pri drugih spomladnjih setvah bi se sicer tudi, ko bi se ne okopalo, plelo in ogrebalo v njih.

To je torej prvi in najkrajši pripomoček iznebiti se te pleveli. Drugi pa je potlej dobro vrstenje setev. Kdor zaporedoma seje na svojo zemljo žito, oves, ječmen, tak pa odpera na stežaje vrata tej pleveli, v krajih tedaj, kjer se seje večinoma žito, je križnica najraje doma, to še tem lažje, ker nimajo ondi dosta dobre krme in po tem takem tudi ne gnoja, zato nima setev posebno dobre zrasti, pač pa gre križnica tem boljše k višku.

Menjave je treba na taki zemlji. Najbolje je, ako sejo vmes krompir, repo, turšico in zeli za krmo. Ker se godé prve setve pozneje, ter se okopajo, plejejo in ogrebajo, zaduší se lahko ta plevel. Pri zeléh za krmo pa se ji godí že za to slabo, ker se le-te sejejo gosto in ji tedaj ne pusté zraka, ki ji ga je treba, da more vzrasti. Kedar se le-te pokosijo, vidiš za to na taki zemlji le malo, ali skorej nič pleveli. Tako je pa zato celo pripravna za druge setve. Ako pozno preorješ strnišče ali pa še celo ne, tedaj pa pleveli najbolj ugodiš. Tako tedaj ne kaže ravnati.

Seme te pleveli ne kali nikoli globoko v prsti, ampak vselej le malo pod površjem, za to ni pretežko te pleveli vkončati. Preorati je po takem treba strnišče precej globoko, tako pride seme križnice globoko v zemljo ter ne more vzkaliti, samo to je, da ne izgubi tako hitro kalivne moči, ampak ta ji ostane še po več let.

Vsled tega ne kaže drugo leto preorati njive globoko, sicer bi seme pleveli, ki tiči v zemlji, tudi prišlo na površje in jelo kaliti ob enem z žitom ter bi le-to zadušilo. Dobro pa je, če se preorje strnišče kmalu po žetvi plitvo, tako pride križnica pod zemljo ter začne kaliti in ne dolgo pa se prikaže na površju. Sedaj pa se njiva prevlači trdno in še le po tem se njiva preorje prav globoko. (Konec prih.)

Vzorni načrti kmetijskih stavb.

Tako slove lična knjižica, katere je izdala c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani. Obsega pa te-le predmete: 1. Vinsko klet, 2. skedenj, 3. goveji hlev, 4. konjski hlev in 5. svinjak.

V knjižici se potlej najprej razlaga, kaka naj bo vsaka stavba in česa je za-njo treba, da bo na vse kraje prav, potlej pa in tudi v mes so podobe, na katerih se vidi oblika pojedinih stavb.

Kdor si hoče zidati katero teh stavb, njemu služi knjižica gotovo, posebno pa še županstvom, ki imajo dovoljevati enake stavbe. Cena knjižici je za ude c. kr. kmetijske družbe kranjske 50 kr., za druge pa 2 gld. ter se dobiva pri omenjeni družbi v Ljubljani.

Sejmovi. Dne 10. avgusta v Celju, v Lučanah, pri sv. Lovrencu na Drav. polju, v Brežicah, v Slov. Gradcu in v Podčetrtku. Dne 12. avgusta pri sv. Juriju v slov. gor. in v Veržaju. Dne 13. avg. na Črni gori.

Dopisi.

Iz Vojnika. (Spomin na sv. birmo. Cerkvena ključarja.) Gotovo je že marsikak čitatelj vašega cenjenega lista premišljeval, zakaj da iz Vojnika skoraj nikoli ni dopisa. Ali pri nas nimamo kaj pisati, ali pa ni nobene Slovensa tukaj, ki bi pisati znal? Oh, nerodnega se pri nas še veliko preveč zgodi, le premalomarni smo, da bi se za pravico po časopisih potegovali. Danes pa mislim nekaj besed pisati, da bodo vaši čitatelji naše razmere bolj poznali. Dne 22. rožnika birmovali so Njih ekscelencija prem. knezoškof v Vojniku. To je bil vesel dan in vršilo se je vse v lepem redu. Mi pa hočemo povedati, kako smo prem. knezoškofa vzprejeli. Dne 21. p. m. ob 4. popoldne zazvonili so zvonovi v znamenje, da se visok gost bliža naše župniji. Trg je bil tisti dan po oknih razsvitljen in z veseljem smo pozdravljali voz, na katerem so se pripeljali naš višji pastir. Ob cesti je stal tudi slavolok z napisom: „Eccē sacerdos magnus!“ (Glejte duhovna velikega!) Tam ga je pričakovala zvesta čeda in ga spremila skoz drugi slavolok, z napisom: „Vojnik eXVLtat hoDle obVIans CarLsslMo, epIsCopo SVo IaCobo“. (Vojnik radostno dancs pričakuje ljubeznivega škofa svojega, Jakoba.) To je bilo z rdečimi črkami; nad tem pa z modrimi, v cirilici: „Bog živi te(he) (bis)kop!“ tako, da se je dalo prečitati v vseh slovenskih jezikih. To je bilo na jedne strani. Na drugej pa je bilo: „O VoInIk raDostno prepeVaI na gLas! — Za tVoLo žVpnIlo VeseLI le Čas: KI ga sl žeLeL, le prišeL MeI nas“ — z modro-rdečimi črkami na belem polju. Ko so pridni fantje čez noč 20—21. rožnika maje postavili, obesli so na nekatere slovenske zastave. Tako tudi na slavoloke. Zjutraj pa sta prišla naša ključarja, vsa srdita in razjarjena, kakor kdo vé, kaj, sta gledala pisano na slov. zastave in napise, pa prepozno je bilo, jih vničiti, popoldne smo že premil. knezoškofa pričakovali. Je-

denkrat ju je vendar izplačalo. Ravno tisti dan ju je nekaj takega v Škofljevi vasi doletelo. G. Okoren, Škofljevaški župan je kar jeze pihal in je, ne da bi vedel, kaj, okolu stopal. Drugi ključar, zvit kakor koželj, je pa izprevidel, da je najbolje mirno potrpeti ter je zmirjal na fante in dekleta. Čudno pa je, da se naša ključarja nista nič brigala, da bi kaj k spodobnemu vzprejemu višj. pastirja oskrbela. Vse sta pustila cerkveniku, fantom in dekletom v skrb; le malokedaj sta prišla pogledat k cerkvi. Res bi trebalo, da bi ju birmovali; no, cenjeni „Slov. Gosp.“ ju pa ti malo obirmaj! Zadnjič smo imeli volitev cerkvenega ključarja. Gosp. Okoren, ključar, je že namreč 6 let odslužil. Žalibog! prišlo jih je premalo volit, baje komaj osem, toraj nismo mogli novega izvoliti. Mi le ne vemo, kaj se nekateri tako zamere bojijo, ko bi drugega volili. Katoličanje! Vojničanje! Pridite drugokrat v obilnem številu in volite cerkv. ključarja poštenega, vernega Slovenca!

Q. Y.

S Ptuja. (Po volitvah za okrajni zastop.) [Konec.] Proti kmetom in Slovincem delalo je vse, kar hodi in lazi. Dozdajni načelnik delal je jako pridno za-se, pomagala sta mu pri delu tajnik Pengu in ogleda cest Filafarro, tedaj moža, katera dobivata za to plačo, da opravljata svoj posel v korist celega okraja, ne pa v korist kakega židova. Govori se celo, da je trgal tajnik Pengu narodnim volilecem legitimacijske liste. Toda, v tem se bode menda razpravljale na drobno, kedar nastopi novoizvoljeni odbor poslovanje. Takrat bode tudi mogoče dognati, kdo so bili oni trije gospodje, ki so po noči obiskali Franca Žunkoviča v Podložah in so mu pretili, da mu bodo zvrgli ves prodec za 1000 gld., ako ne dela na to, da bo na Gori izvoljen on in Jagodič. V Ptuj roval je najbolje dr. Mihelič, notar Filafarro, trgovec Kasimir in Kolene. Ta dva hodila sta pred volitvo Vurberške gospode obiskovat. Na dan volitve bili so vsi trije na volišču, s pooblastili se vé, in so glasovali proti Slovincem. Z njimi glasovali so proti kmetom trgovec Poskočil, Ott, pek Ornik ml., trgovec Wegschaidler, šnopsarji Kaiser, Hutter, Wibmer, sodarja Stendte in Schnoppel, tiskar W. Blanke, ki je brezplačno dal vse tiskovine dne 10. jul. t. l. za svečanost nemškega šolskega društva, klobučar Majar, trgovec Selinšek, tkalec Fras, usnarja Pirich in Gorjup, oba lekarničarja, vdovi Hickl in Remiz, dr. Kleinsasser, Heller, Fürst Jožef, Eckl, Šoštarčič, Žumer, Pernat, Kasper, Osterberger, Schullfink, Blažič, Turk, Fichtenau, Leskošek, grof Warmbrand, itd. Celo Janeza Mariniča od sv. Urbana doletela je velika čast, da je smel s pooblastilom v skupini velikih posestnikov voliti proti Slovincem, med katerimi in od katerih živi. Ko so mu

mestjani dali pooblastilo, gotovo so pričakovali, da bode pridobil za njih vse Levanjce, Destrnce, Svetince, Ločič itd. Hodil je okoli njih, pa spodletelo mu je! Gospod Marinič, rojen Slovinc, kaj so vam Slovenci storili, da delate proti njim? Če terjajo svoj denar nazaj, kate-rega ste vi za šolo prejeli, kdo njim more to zameriti! Ali bi vi tega ne storili, ko bi imeli od občin terjati in bi se te protivile plačati? Vaše sovraštvo in vaša jeza je tedaj slepa! Krenite rajši na drugo pot! Omeniti še moramo g. mizarja Ilešiča, ki se je letos tudi na volišču prikazal, ko so volili veliki posestniki. To je bilo celo nepotrebno in kmetje iz slovenskih goric, ki so ga podpirali, ko je pogorel, z lesom itd., so mu njegovo postopanje hudo zamerili. Tu se je pokazala spet resnica pregovora, da svet plačuje z nehvaležnostjo. Prepričal pa se je lahko g. Ilešič, da on pri pravem slovenskem kmetu ravno tako malo opravi, kakor katerikoli nemčur iz mesta. Bode tedaj bolje, ako ostane drugokrat doma pri delu, ker to mu daje zaslužek in kruh, pa ne agitacija!

P—č—n.

Iz Lehna pri Ribnici. (Podružnica sv. Cirila in Metoda.) Na prizadevanje tukajšnjega nadučitelja g. Jak. Kopiča, ustanovila se je pri nas podružnica sv. Cirila in Metoda; ona je imela, kakor je „Slov. Gosp.“ poročal, v nedeljo dne 17. pr. m. svoj zbor, naj si voli stalno načelnštvo. Veselilo nas je, ko smo iz poročila poizvedeli, da šteje podružnica uže sedaj lepo število 80 udov. Zbora se je udeležilo precejšnje število udov, a vendar bi jih bilo prišlo lahko še več. Kaj je uzrok, da so izostali? Misliti je pač, da se nekaterim mili dolga pot, a drugi menda zopet pravijo, kakor se to sliši tudi ob času drugih volitev: „E kaj bom hodil, bodo uže brez mene opravili“. Dragi! ne puščajmo v nemar takih pri-lik, kjer gre za naš jezik, za blagostanje našega naroda in domovine naše! Kajti, ako se ne bomo brigali za to mi, tem bolj se bodo tega veselili nasprotniki naši. Zatorej pa je upati, da se bodo častiti udje pri prihodnjem zboru polnoštevilno zbrali. Po volitvi načelnštva, v katero so bili sami vrli narodnjaki voljeni, bila je veselica in vrstile so se razne napitnice. Prvo je napil prvomestnik gosp. P. Pajtler na svitlega cesarja. Sploh smo se prav dobro imeli in razveseljevali takó, da je le prekmalu prišel čas slovesa. Prelepa hvala pa vsem p. n. udom, ki so se zbora udeležili in s tem pokazali, da še v njihovih srcih ni ugasnila ljubezen do sv. vere in do lepega našega maternega jezika. Skrbimo, da bo naša podružnica močen most med slovenskima trdnjavama: Bralno društvo v Št. Lovrencu in v Ribnici. Ona bode pa tudi trden jez proti pogubnemu „šilvereinu“; pod tega oblast je neki tukajšnji

velikonemec, bivši glažutar Š. želel spraviti našo šolo. Sedaj menda obžaljuje, da se mu to ni posrečilo, kajti Bismark bi mu bil za to utegnil podariti „pikljo“. O konci se še obračam do vseh, ki čutijo, da v njihovih žilah teže slovenska kri, naj blagovolijo našo podružnico podpirati. Sveta blagovestnika brata Ciril in Metod, pod čijih zaščito stoji to društvo, prosila bota gotovo, da večni plačnik obilno povrne vsakemu, kar je s svojim pristopom daroval za svoj narod in za svojo zatirano domovino. Naj še pristavim do gg. pevcev, ki so peli pri zadnjem zboru ribniškega „bralnega društva“, to prošnjo, da nas blagovolijo pri prihodnjem zboru s svojim petjem razveseliti.

Iz Šaleške doline. (Kresovi.) Kakor drugod, tako so tudi tukajšnji rodoljubi na predvečer godovanja naših slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda po viših hribih krasne krese zažgali in zraven se je razlegala strelba iz možnarjev po lepi Šaleški dolini v čast našim slovanskim apostolom. Upamo, da je to najboljši dokaz, da slovenski narod še ni pozabil največjih dobrotnikov svojih.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor druga leta, tako obišče svitli cesar tudi letos visocega gosta v Gostinju, nemškega cesarja Viljelma. Letos izgodi se to 6. avgusta. Tudi ministra Bismark pa Kalnoky snideta se te dni v Kissingenu. Iz tega se lahko posname, da hodite Avstrija pa Nemčija ista pota, kar zadeva vnanjo politiko. Drž. zbor skliče se jeseni, dne 24. sept., zborovanje bode pa le kratko ter pridete hitro po njem delegaciji na yrsto. — Lienbacher, znani nemški katolik, hodi na naše obžaljevanje svoja pota ter dela vedno na to, da se ločijo konservativni Nemci od slovanskih poslancev ter si osnuje za-se neko osrednjo nemško stranko. Doslej se še sicer to ni zgodilo, a kdo vé, če se ne izgodi to v prihodnjem? Potem pa je sedanja večina v drž. zboru na kosce in nemškim liberalcem vzevete pšenica. — „Šulverein za Nemce“ pridobiva si vedno več tal v Gradcu in sedaj snuje že otroško zabavišče v Celju. Slovencem je ta šulverein, na čegar čelu stoji vitez Schönerer, ravno tako sovražen, kakor dr. Weitlofov „nemški šulverein“. po vrhu pa še ne mara judov. — Na slov. Koroškem že ima ta šulverein več ljudskih šol v rokah, v Borovljah, v Pustrici in v Bajarjah. „Nemški šulverein“ pa stavi ravnokar šolo v čisto slov. Golševem in to s privoeljnem kr. šolsk. sveta. Oj slepote! — Bratje Čehi pridejo dne 8. avgusta skozi Koroško na Kranjsko. V vsem jih pride 469. Ljubljana se že pripravlja, da jih lepo vzprejme, pa tudi v Postojni in na Bledu se vrše istotako priprave za-

nje. Gotovo jih bode tudi drugod, koder bodo prišli, ljudstvo veselo pozdravljalo. — Nadzornik c. kr. vojne, nadvojvoda Albreht, je bil une dni na Gorenjskem, na sv. Višarjah, na Bledu in v Bohinju Na Bledu je bila visocegu gostu na čast velika razsvitljava. — Kranjsko kat. tiskovno društvo prevzame „kat. bukvarno in tiskarno“, ob enem pa menda tudi „Slovenca“ v svoje roke. Mi mu želimo veliko uspeha. — Na Primorskem in po Istri bode, ako tako ostane, letos veliko vina. — Na Brdu ustanavlja se podružnica sv. Cirila in Metoda. Primorsko polit. društvo „Slov. jez“ pripravlja častno adresu prof. Andr. Einspieler-ju, vodji koroških Slovencev. Dobro, če storé to tudi naša društva. — Pokoj. uredniku „Edinosti“ v Trstu, Vikt. Dolencu, se napravi spomenik in nabira poseben odbor, na čegar čelu stoji inženir M. Živec, zanj denarja. Doslej ga imajo že fl. 583. — Pekovska zadruga se je dne 3. avgusta ustanovila, stavilo se ji je od več strani veliko zaprek, da-si tako zahoteva celo postava. — „Hrvaška matica“ ravnokar razpošilja svoje letošnje knjige, lepe so, a so le bolj za učene ljudi. — Na Ogerskem je veliko in bogatih judov. Tem pa je veliko za to, da se vgnjezdijo lahko tudi v kršč. družine, doslej to ni mogoče, ker ne velja zakon med judi in kristjankami. Za to pa delajo na vse kriplje, naj se ta zavera odstrani ter vpelja civilni zakon, to je tak, pri katerem nima cerkev nič opravka. Ako je resnica, izdeluje se že enak načrt postava v pravosodnem ministerstvu. O srečni Madjari in — judje!

Vnanje države. Kar se sliši iz Bolgarije, gre vse križem in je le malo kaj resnice v njem. Le to je gotovo, da še princ Ferdinand ni v Bolgariji in da še njegove izvolitve ni potrdila nobena vlada. Turčija sama mu bojda odsvetuje, naj ne pride v Bolgarijo, predno se ne potrdi volitev. Da vre v srcu Bolgarov, umeva se lahko, saj že dolgo ne vedó, pri čem da so. — Na Srbskem se vrše volitve v skupščino ali drž. zbor, iz večine so novi poslanci prijazni novi vladi. — Turčija naznanja iz nova, da se uredi k malu meja med njo in Črnogoro. Kdor verjame, pa verjame. — Ruski politik, Katkov, je dne 1. avgusta umrl. V njem izgubi ruski narod moža, ki je krepko in možato delal celo življenje za povzdignjenje ruske moči. Iz ruske Poljske izženó se vsi tuji uradniki v tamošnjih tovarnah; zadeva pa ta ukaz najbolj Nemce. — Nemčija si je v vednih strahéh, da se ne razvname vojska zavoljo Lorene in Alzasije. Tamošnji ces. namestnik, knez Hohenlohe, pride celo v Gostinjsko kopališče h cesarju in pravi se, da ravno vsled teh strahov. — Angleška vlada je vso Irsko deželo déla v obsednji stan, s tem je seveda težek križ naložila ubogim Irce. Nova postava ji to sicer dovoljuje, toda